

NYT FRA KURATRØNTAN

1861–2010 Foreningen Kuremøllens Venner www.kuremoellen.dk

Kuremøllen på Kurebakken, 3 kilometer fra Svaneke og 74 meter over havet, er en ottekantet jordhollænder, opført i 1861 af Christian Sommer. Overtro forbød fiskerne at udtale ordet ”mølle”, når de var på havet, fordi vingerne udgør et kors. I stedet fik møllen, sømærke for listabo, det mere sikre tilnavn Kuratrøntan. Foreningen Kuremøllens Venner blev stiftet af Vilhelm Kjolby i 1981.

Kuretrøntan 2010

Kuremøllen, der i 2011 fylder 150 år, har oplevet lidt af – vejr. Storm og stille kan begge drille. Værst er nok den vilde, vedvarende vinter af den karat, som fra december sidste år og flere måneder frem angreb igen og igen. I 14 år havde vi knap nok set sne, nu fik vi rigeligt. Men når man regner ulemperne fra, er det jo et vidunderligt syn, som vi nordboer længes efter.

Havrevalsen er ved at finde melodien

Havrevalsen er på plads, og tragten til påfyldning af korn er restaureret og monteret. De sidste justeringer er under udførelse. I princippet betyder det, at vi kan fremstille havregryn. Det kunne være sjovt at gøre forsøget, men det er ikke så ligetil at sætte sving i møleværket.

Mølleakslen af ædel eg

Kuremøllens mølleaksel, som ligger i møllehatten og hvorpå vingerne er monteret, er en genbrugsaksel fra en mølle i Nordsjælland. Den forrige mølleaksel var defekt og blev derfor udskiftet i 1980'erne.

Møllebygger Jørn Nilsson har skaffet et meget stort egetræ der er ca. 150 år gammelt. Træet var allerede fældet og kunne derfor transporteres til Jørn Nilssons værksted i Slagelse på Sjælland. Her bliver træet nu opbevaret, der er lagt jernbånd omkring det, og det skal tørre meget langsomt for ikke at flække. Måske det vil tage trille-fire år, før det kan forarbejdes til en ny mølleaksel.

Det er heldigt for Kuremøllen at møllebygger Jørn Nilsson fandt dette fine egetræ i en størrelse, der er sjælden. Den gamle mølleaksel vil fortsat være i brug, indtil den bliver udskiftet om nogle år, og vingerne vil fortsat kunne dreje.

Kjølby, vor tids Don Quichote

For 30 år siden udgav Ib Sigurdsson i Nexø Narrifassijn, et julehæfte i stil med Svikmøllen. Det udkom to gange, båret af Djorn Junis tekster og Bent Kaas' tegninger i flere forskellige stilarter. Grundlæggeren af Kuremøllens Venner, den store igangsætter og inspirator Vilhelm Kjølby fik også en satirisk hilsen med på vejen.

Så blev det mildt nok til at male træværket

Alle vinduer og døre er blevet rensat, træbehandlet og malet. Vinger og krøjeværk bliver overstrøget fra lift og stillads. Så er træværket beskyttet de næste trille-fire år. Til den tid skal der opsættes ny mølleaksel, for så er vingerne alligevel taget ned, og derved bliver malerarbejdet lidt nemmere.

Energi af bøge brænde: Gasgenerator genopstår

Lokalavisen skriver:

Ældre bornholmere husker, da det under besættelsen var småt med benzin og olie. Biler og motorer måtte omstilles til gasgenerator.

For at kunne male mel i vindstille perioder var der på nogle møller opstillet dieselmotorer, således også på Kuremøllen i ydre Østermarie, der i 1930 anskaffede sig en Hornsby/Ruston motor fra 1930. I de første krigsår var brændstof rationeret, men da forsyningerne ebbede helt ud, gjaldt det om at finde en løsning.

Trods den i datiden enorme pris af 6.000 kr. valgte møller Sommer på Kuremøllen i 1941 at sikre sig en gasgenerator, der skulle fodres med bøgeklodser. Da krigen sluttede og der ikke længere var brug for den besværlige lavydelsesgenerator, blev den lagt på loftet for en sikkerheds skyld, for man kunne jo ikke vide, om tiderne atter blev strenge.

Knap 70 år senere er gasgeneratoren taget frem, og fingersnilde håndværkere er nu i gang med at istandsætte den. Målet er, at dieselmotoren skal prøve at køre på

bøgegas som i de onde år. Den teknologiske kuriositet ventes gennemrestaureret, så eksperimentet kan finde sted allerede i denne sommer, oplyser formanden for Kuremøllens Venner, Margrethe Sommer.

“Sommer på kuremøllen”

Vækker vedvarende interesse

For to år siden kunne vi med stolthed præsentere bogen om møllens historie. Den sælges i flere bornholmske forretninger, og selv om det aldrig kan blive en bestseller, så tømmes kasse efter kasse for bøger. Tilbagemeldingerne fra læserne er altid positive.

På Mølledagen 20. juni og generalforsamlingen 25. juli samt på åbningsdagene skal der nok blive solgt pænt. Skulle der være medlemmer, der endnu ikke har sikret sig et eksemplar eller har foræret det væk, så kan det rigt illustrerede værk købes til medlemsprisen 150 kr.

Kuremølle-postkort

Et længe næret ønske går nu i opfyldelse. Bogtrykker Hakon Holm i Rønne, der fremstillede Kuremøllebogen, er ved at længe sidste hånd på tre postkort med motiver fra møllen. Vi håber, at de er klar til Mølledagen. Hvert kort koster 5 kroner, man får 25 kort for 100 kr. Per von Würden har taget billederne.

Dansk mølledag 2009

Når møllen og motorentusiasterne mødes, giver det en særlig stemning. De klær hinanden.

På Mølledagen 2009 fik Kuremøllen besøg af et stribe velholdte veteranbiler, og det blev en dejlig dag med flot vejr og mange besøgende, kaffe, snak og hygge.

Dansk mølledag 2010

Søndag den 20. juni fejres Dansk Mølledag. Møllen er åben fra kl. 10 til 16. Der er kaffe på kanden.

Denne mageløse gavmildhed og anderkendelse fra fondene

At dele sin formue med andre, at belønne gode projekter med kontant anerkendelse – det er, hvad fondenes nulevende og afdøde ønsker. Og det nyder Kuremøllen godt af. Takket være formandens meget grundige projektbeskrivelser og vedvarende kontakt med disse fine pengekasser kan vi bevare det kulturminde, der er blevet os betroet.

Tilbageslaget i verdensøkonomien påvirker også fonde, der må opleve, at deres grundkapital og afkast reduceres. Netop på denne baggrund er Kuremøllens Venner rørt og beåret over at være kommet i betragtning ved uddelingene.

En dybfølt tak skal lyde til:

Oticon Fonden

Nordea-fonde

Bygningsbevaringsfonden af 1975

Sonning Fonden

Sparekassen Bornholms Fond

Bergiafonden

Brdr. E.S & A. Larsens Legat

Andreas Collstrops mindelegat

Sæt kryds i kalenderen

Generalforsamling søndag den 25. juli kl. 10.
Samme procedure som sidste år – med kaffe og kringle.
Den gamle motor vil køre, er der vind vil vingerne snurre
og måske bliver der fyret op i den gamle gasgenerator.
Kl. 12 serveres landskinke og kartoffelsalat.

Purløgsmarken purpurpragt

I de seneste tre år har møllen haft selskab af den flotte purløgsmark. Motivet har grebet mange trafikanter med kamera, også Bornholms fremragende landskabsfotograf Mogens Dam. William Dams Boghandel i Rønne har udsendt 2011 kalenderen, og her er motivet med.

juli	mean	tin	ons	lor	fre	lor	sab		xx
2011	27	28	29	30	1	2	3	26	
	4	5	6	7	8	9	10	27	
	11	12	13	14	15	16	17	28	
	18	19	20	21	22	23	24	29	
	25	26	27	28	29	30	31	30	22. Prinz Felix

Bestyrelsen for Kuremøllens Venner

Nyt bestyrelsesmedlem

Velkommen til nyt bestyrelsesmedlem Bente Jensen
Laksevågen 5, 9400 Nørre Sundby.

Formand

Margrethe Sommer
Rønnevangshusene 43 st th
2630 Tåstrup
Tlf. 43 52 05 96
Mobil 20 29 53 35
margrethesommer@gmail.com

Næstformand

Erik Bakke Hansen
Elmevej 2
3751 Østermarie
Tlf. 56 44 23 32
Mobil 29 66 55 53

Kasserer

Anne Sommer
Saltum Allé 13
2720 Kastrup
Tlf. 32 51 12 34
A.S.Sommer@Mail.Tele.dk

Sekretær

Jacob Ludvigsen
Højbo, Svanekevej 42
Brændesmark
3740 Svaneke,
Tlf. 56 44 33 33
jalu@jacob-ludvigsen.dk

Revisor

Flemming Kofoed
Kurebakke
Svanekevej
3740 Svaneke
Tlf. 27 20 20 20

Revisorsuppleant

Torben Ipsen
Kuregård
Svanekevej 34
Tlf. 56 49 93 04

Bestyrelsesmedlem

Edgar Jørgensen
Rosenhøj
Aarsballe By 51
Aarsballe
Tlf. 21 76 14 08

Bestyrelsesmedlem

Kristian Sommer
Kuremøllen
Svanekevej 65
3740 Svaneke
Tlf. 56 49 61 02

Bestyrelsesmedlem

Jens Brandt
Lundegaard
Svanekevej 36
3740 Svaneke
Tlf. 56 49 67 30

Bestyrelsesmedlem

Julie Sommer
Holger Danskes Vej 63, 2tv.
2000 Frederiksberg,
sommerfugl7@yahoo.dk

Bestyrelsesmedlem

Jens Erik Nielsen
Mortingegeaard
Mortingevej 4
3760 Gudhjem
Tlf. 56 48 44 06

Bestyrelsesmedlem

Povl Jørgensen
Tingstedvej 4
3700 Rønne
Tlf. 56 99 92 59

Bestyrelsesmedlem

Bente Jensen
Laksevågen 5
9400 Nørre Sundby

Mailadresser udbedes

Medlemmer, der måtte ønske at modtage meddelelser og nyhedsbreve fra Kuremøllens Venner pr. elektronisk post, bedes opgive deres mailadresse. Stadig flere anskaffer sig en computer og nyder godt af den lynhurtige og portofri brevbefordring. Foreningens omkostninger til papir, farve og frimærker kan skæres ned i takt med, at lavteknologiens venner bliver opdaterede. Man kan altid sende en mail via hjemmesiden kuremoellen.dk, hvor der er en særlig mailform.

Vi er nu 136 medlemmer af Kuremøllens Venner

...hvis væksten fortsætter i samme tempo, kan vi tælle 150 kontingentbetalere, når Kuremøllen i 2011 fylder 150 år.

Bliv medlem: 25 kr. til giro 5686784
Netbank: Nordea Reg.: 0661 Kontonr.: 8895 634 485

www.kuremoellen.dk